

تحلیل تأثیر متغیرهای کلان اقتصادی بر نرخ نکول تسهیلات بانکی ایران

مرتضی کاکی

کارشناس ارشد اقتصاد دانشگاه بوعلی سینا
mortezakaki@yahoo.com

وحید غفاری

کارشناس ارشد اقتصاد دانشگاه بوعلی سینا
Vahidghaffari743@gmail.com

توفیق بیگی

کارشناس ارشد اقتصاد دانشگاه چمران
tofigh_beigi@yahoo.com

عباس یگانه

کارشناس ارشد اقتصاد دانشگاه چمران
yeganehabas63@gmail.com

نیلوفر معتمدیان

کارشناس ارشد اقتصاد دانشگاه پیام نور مرکز تهران
niloofar.motamedian@yahoo.com

چکیده

اگر چه بانک ها و موسسات اعتباری با مخاطرات زیادی همچون ریسک های عملیاتی، بازار نرخ بهره مواجه اند ولی با توجه به ماهیت فعالیت های آن ها، ریسک اعتباری نکول بیش تر نقش را در توان سودآوری آن ها خواهد داشت. علی رغم ابداعات و نوآوری های موجود در نظام بانکی، ریسک عدم بازپرداخت وام از سوی وام گیرنده هنوز هم به عنوان دلیل عمده عدم موفقیت بانک ها محسوب می شود، علت این است که معمولاً ۷۰ درصد دارایی یک بانک، تسهیلات اعطایی به مشتریان است. در طی سال های اخیر علی رغم استفاده بانک های کشور از سیستم های ارزیابی و اعتبار سنجی مشتریان، همچنان مطالبات معوق بانک ها رو به افزایش بوده و اکنون به یک معضل در کشور تبدیل شده است. بنابراین ارزیابی عوامل موثر بر مطالبات معوق ضروری می باشد. یافته های پژوهش حاکی از آن است که ضرایب متغیرهای تولیدات بخش ها، نرخ ارز بازار غیر رسمی، نرخ سود تسهیلات پرداختی و قیمت نفت مثبت و معنی دار شده است. همچنین ضرایب متغیرهای شاخص قیمت تولید کننده و شاخص بورس منفی است و این نشان دهنده این است که این متغیرها با نرخ نکول رابطه معکوس دارند. با توجه به اثرات نهایی محاسبه شده، بیشترین اثر مربوط به نرخ تسهیلات و کمترین اثر مربوط به تولید بخش ها بوده است.

واژگان کلیدی: مطالبات معوق بانکی، شرایط اقتصاد کلان

مقدمه

نظام بانکی یکی از ارکان اصلی هر نظام اقتصادی است که به عنوان منبع تامین نیاز پولی اشخاص شناخته شده است و عملکرد صحیح و اصولی آن می تواند به رشد و شکوفایی نظام اقتصادی کمک کند. بی تردید یکی از آثار و پیامدهای تأمین مالی در بانک ها و موسسات مالی پیدایش مطالبات غیر جاری است و هرچه جامعه در حال رشد و توسعه باشد میزان تسهیلات و وام های دریافتی افزایش یافته و به موازات آن بانک ها و موسسات اعتباری بیشتر در معرض خطر عدم وصول قرار می گیرند. در حال حاضر میزان مطالبات غیر جاری بانک ها به مبلغ بسیار بالایی رسیده است که ادامه این روند خطرهای جدی برای نظام بانکی کشور و حتی کل اقتصاد ایران خواهد داشت (لیلا محرابی ۹۳). طی دودهه اخیر بروز بحران های مالی در سیستم بانکی، باعث متضرر ساختن بسیاری از بانک ها و موسسات اعتباری و ورشکستگی برخی از آنها در اقتصاد جهانی شده است. در نتیجه وقوع چنین بحران هایی وظیفه ناظران شناسایی منابع بروز بحران، در جهت تصمیم گیری برای کاهش مطالبات معوق است. هدف موسسات اعتباری به حداکثر رساندن سود منافع سهامداران و سپرده گذاران، نظم دادن به فعالیت های بخش های مختلف اقتصادی از طریق هدایت منابع به سمت مصارف مشخص و در مجاری صحیح سرمایه گذاری می باشد. بدیهی است همانگونه که در شرکت های تولیدی تعداد دفعات گردش کالا (تولید یا فروش) و سرعت چرخش آن در جهت کسب سود از اهمیت زیادی برخوردار است در نظام بانکی هم جذب منابع و تعداد دفعات بکارگیری آن از اهمیت قابل توجهی برخوردار است. خاطر نشان می گردد مدیریت صحیح و کار آمد، مدیریت منظم و موثر بر اداره منابع و مصارف می باشد و گردش صحیح منابع و مصارف در حقیقت موجب رونق چرخه اقتصادی کشور از جمله تولید خواهد گردید، ولی مطالبات معوق فرصت چرخش مصارف و استفاده سایر مشتریان از منابع را گرفته و موجب کاهش سود آوری و مخل نظم لازم در تأمین نقدینگی مورد نیاز بانک می باشد. اهمیت و حساسیت نظام بانکی در تنظیم روابط و مناسبات اقتصادی داخلی هر کشور از یک طرف و تأثیر به سزای آن در صحنه اقتصاد جهانی و تسهیل و ارتقای سطح تجارت بین المللی از طرف دیگر باعث شده تا بانک ها را به عنوان یکی از عوامل توسعه اقتصادی و شکل گیری ظرفیت و توان تولید کشورها به حساب آورند. بانک ها به عنوان یکی از ابزار های اجرای سیاست های پولی در اختیار دولت و سیستم اقتصادی هر کشور می باشند، زیرا از یک طرف پس انداز های کوچک و وجوه سرگردان موجود در دست مردم را جمع آوری کرده و از طرف دیگر در راستای اجرای سیاست های اقتصادی و اعتباری تنظیم شده ئ تکلیفی، منابع مالی لازم را به بخش های مورد نظر تخصیص داده و ناگزیر با یک سری مسائل مثل مشکل مطالبات معوق مواجه می شوند (داودی کسبی، ۱۳۸۳). بانکی که مطالبات معوق کمتری داشته باشد می تواند منابع آزاد شده خود را در سایر فعالیت های جدید سرمایه گذاری کرده و یا تعهدات بیشتری جهت پرداخت قبول نماید که به تبع آن این امر موجب افزایش توان برنامه ریزی بانک در رابطه با مصرف منابع و یا قبول تعهدات و تحصیل درآمد خواهد شد عوامل زیادی در افزایش NPL تأثیر گذار هستند.

مبانی نظری

مطالبات معوق نشان دهنده تعهداتی است که مصرف کننده تسهیلات ایفا ننموده است. مطالبات معوق می تواند شامل بخش های خصوصی و دولتی باشد که هر یک از آنها ممکن است از منابع تسهیلات تکلیفی یا منابع عادی بانک استفاده نموده باشند و در مورد مقرر نسبت به واریز اقساط خود اقدام ننموده است. تعویق در باز پرداخت تسهیلات دریافتی گاهاً متأثر از عادات فرهنگی نادرست گیرندگان تسهیلات در بازپرداخت به موقع تسهیلات می باشند. از طرف دیگر نا اطمینانی در ریسک های متعدد موجب در اقتصاد کشور که توان هر گونه برنامه ریزی را از واحدهای اقتصادی گرفته است نیز تأثیر به سزایی در رشد

مطالبات معوق داشته است (هاشمی، ۱۳۸۰). رکود تورمی علاوه بر این که موجب کندی کسب و کار و افزایش هزینه ها میگردد تأمین مالی لازم برای باز پرداخت تسهیلات را دشوار تر می سازد. همچنین ارزان بودن نرخ تسهیلات بانکی از یک طرف موجب افزایش تقاضا برای تسهیلات بانکی شده و از طرف دیگر تمایل به حفظ تسهیلات فراتر از سررسید را افزایش می دهد (صوری و غلامی، ۱۳۷۶). عواملی که در ایجاد مطالبات معوق دخالت دارند شامل عوامل قابل کنترل یا عوامل درون سازمانی و عوامل غیر قابل کنترل یا عوامل برون سازمانی می باشند. عوامل قابل کنترل موثر در مطالبات معوق شامل ضعیف بودن رابطه بانک با مشتریان و نبود پیگیری های مداوم بانک از آن ها، گرفتن اعتبار و وام از سایر موسسات مالی و بانک ها و حتی سایر شرکت ها و عدم پرداخت به موقع این وام ها در سررسید آنها است (فری ۲۰۰۸). عدم بررسی دقیق و واقع بینانه در توجیه فنی، اقتصادی و مالی طرح توسط کارشناسان و عدم نظارت فنی و صحیح به منظور آگاهی از وضعیت کسب و کار مشتری در طول زمان استفاده از تسهیلات بخصوص در بخش های تجاری، واقعیت نداشتن مورد مصرف تسهیلات و اصولا کاذب بودن تسهیلات اعطایی، عدم نظارت کافی بر بازپرداخت تسهیلات، عدم رعایت دقیق مقررات و ضوابط اعطایی تسهیلات، عدم نظارت کافی بر باز پرداخت اعطایی تسهیلات، عدم بررسی دقیق در مورد عملکرد ضامن متعهد و بطور کلی تضمین های ضعیف در این رابطه، عدم پوشش وثیقه ای کافی، نقص یا بی توجهی در صدور اسناد وثیقه و اخذ مدارک لازم و رعایت ضوابط لازم در تنظیم اسناد وثیقه مانند نقص سفته ها و یا اسناد ثبتی دیگر، مشاع بودن وثایق و عدم امکان تصرف یا فروش آن در بعضی موارد عوامل مهمی در ایجاد مطالبات معوق می باشد. عوامل غیر قابل کنترل موثر در ایجاد مطالبات معوق نیز شامل مواردی از قبیل انحراف در مسیر مصرف تسهیلات توسط متقاضی در اثر اشکالات بنیادی، مسائل و مشکلاتی که به صورت ناخواسته و به تبع سیاست های اقتصادی ناشی از تعدیل ارز که باعث کمبود شدید نقدینگی برای سرمایه در گردش واحد های تولیدی و در نهایت رکود بازار و ایجاد وقفه در اجرای برنامه های پیش بینی شده می باشد. عدم امکان فروش یا حراج بعضی از اموال تملیک شده و عدم پیگیری قاطع و مستمر واحد های بانک ها به خاطر جنبه های حقوقی و مقرراتی جاری در دادگاه ها و محاکم قضایی می باشد (هدایتی، ۱۳۸۱). از حدود یک دهه پیش مطالعاتی در ادبیات علم اقتصاد آغاز شده است که وام های غیر عملیاتی یا همان مطالبات معوق و عوامل موثر بر آسیب پذیری مالی را بررسی می کند این موقعیت ممکن است به این واقعیت بپردازد که دارایی های آسیب دیده یک نقش کلیدی در آسیب پذیری مالی ایفا می کند چرا که به عنوان مثال ارتباط عمیقی بین مطالبات معوق و عوامل اقتصادی و بانکی وجود دارد. راکد شدن بخشی از منابع بانک ها که در واقع امانات و سپرده های مردم نزد آنها می باشد از چندین جهت می تواند موجب ضرر و زیان بانک ها شود. این موارد در سیستم بانکی به شرح زیر هستند. ضمن آنکه از گردش صحیح پول در سیستم بانکی جلوگیری می کند، در حقیقت باعث قطع جریان حقیقی بانک ها می شود. همچنین به دلیل لزوم پرداخت سودهای علی الحساب و قطعی به سپرده گذاران از یک سو و عدم وصول سود تسهیلات معوق شده از طرف دیگر، سود آوری بانک را تحت الشعاع قرار می دهد، همچنین راکد شدن منابع بانک ها باعث عدم امکان سرویس دهی به مشتریان اصیل و جذب منابع و مشتریان جدید از اعطای تسهیلات در بخش های مختلف می شود و روند گسترش و توسعه سرمایه گذاری در بخش های اقتصادی کشور از طریق منابع بانکی را مختل می سازد. به این صورت امکاناتی برای بی تفاوتی ها و متخلفین و کسانی که تعهد کافی در مقابل جامعه احساس نمی کنند فراهم می کند و موجب فرار فرار مشتریان اصیل بانک که ضامن بعضی از این افراد شده اند و در حقیقت خارج شدن منابع بانک در اثر این مطالبات می می شود. استیگلتز و ویز (۱۹۸۱) مبنای تئوریک برای پارادایم مطالبات معوق فراهم نمودند، آنها نشان می دهند نرخ های بیشتری که بانک ها برای وام ها در نظر می گیرند و از ناحیه کاهش رقابت در بازار به وجود آمده است ممکن است ریسک سبد وام را از ناحیه مشکلات مخاطرات اخلاقی و انتخاب بد افزایش دهد. افزایش هزینه های تأمین مالی انگیزه

مشتریان کم ریسک تر را برای اتخاذ وام کاهش می دهد و سایر مشتری ها نیز به این نتیجه می رسند که پروژه پر ریسک تری را برگزینند تا بتوانند بازدهی بیشتری کسب کنند از این رو احتمال نکول وام افزایش می یابد و این موقعیت منجر به افزایش مطالبات معوق بانک خواهد شد.

پیشینه پژوهش

مطالعات داخلی:

-داودی (۱۳۸۴)، در مطالعه ای تحت عنوان "بررسی عوامل موثر در ایجاد مطالبات معوق بانک رفاه" اطلاعات ۸۵ شرکت که از بانک رفاه تسهیلات دریافت نموده و قادر نبوده اند بدهی خود را به موقع پرداخت نمایند در بازه زمانی ۸۱-۷۶ از منابع معتبر جمع آوری گردید، نتایج تحقیق نشان داد که نوع فعالیت اقتصادی و نوع وثیقه در ایجاد مطالبات معوق نقشی ندارد و عواملی مثل مدت زمانی کوتاه تر، پرداخت تسهیلات جهت تأمین سرمایه در گردش نوع عقد، عدم نظارت بر نحوه استفاده از تسهیلات و عدم پیگیری در ایجاد مطالبات معوق موثر است.

-کردچچه و پردل نوش آبادی (۱۳۹۰)، به منظور تبیین عوامل تعیین کننده مطالبات معوق صنعت بانکداری ایران از یک مدل داده های تابلویی متشکل از ۱۲ بانک کشور در طول دوره (۱۳۸۷-۱۳۸۱) استفاده نمودند. نتایج این مطالعه نشان می دهد که کارایی عملیاتی، رفتار احتیاطی و نوع مالکیت بانک ها متغیرهای تعیین کننده و معنا دار در توضیح رفتار مطالبات معوق در نظام بانکی ایران می باشند. همچنین آنها نشان دادند که وضعیت کلان اقتصادی نیز بر این مورد تأثیر گذار است.

-پوستین چی (۱۳۹۲)، در مقاله ای با عنوان "تأثیر رقابت در صنعت بانکداری بر مطالبات معوق بانک ها" مطالبات معوق را به عنوان یکی از اصلی ترین منابع ریسک بانک ها در نظر گرفته است از جمله موارد موثر بر مطالبات معوق، رقابت در صنعت بانکداری است. که بدین منظور از مدل داده های تابلویی متشکل از ۱۸ بانک فعال در تمام دوره (۱۳۹۰-۱۳۸۴) استفاده کردند و نتایج نشان داد که بین رقابت در صنعت بانکداری و مطالبات معوق ارتباط عکس وجود دارد.

-رستمیان و طبسی، (۱۳۸۹)، در مقاله ای با عنوان "بررسی عوامل موثر در ایجاد مطالبات معوق بانک های تجاری مناطق آزاد تجاری-صنعتی (مورد مطالعه- شعب بانک ملت منطقه آزاد کیش) به بررسی عوامل موثر در ایجاد مطالبات معوق در بانک های تجاری طی سال های ۱۳۸۶-۱۳۸۰ می پردازند که برای تحلیل داده ها از توزیع فراوانی، شاخص های مرکزی و پراکندگی، تحلیل همبستگی اسپیرمن و آزمون کای دو استفاده شده است. با توجه به تجزیه و تحلیل داده ها نتایج نشان داد که بین نوسانات نرخ ارز، نوع فعالیت اقتصادی، مدت زمان اعتبارات اعطایی، نوع مورد استفاده از اعتبار، نوع وثیقه دریافتی و نوع اعتبار اعطایی، با مطالبات معوق رابطه وجود دارد.

-واعظ و همکاران (۱۳۹۱)، در مقاله ای با عنوان "تأثیر چرخه های تجاری بر نرخ نکول تسهیلات بانکی ایران طی دوره ۱۳۷۹-۱۳۸۸ و تعیین سبد بهینه تسهیلات برای کل نظام بانکی" از یک الگوی اقتصاد کلان برای تجزیه و تحلیل ریسک اعتباری در بخش های اصلی اقتصاد ایران (کشاورزی، صنعت و معدن، خدمات و مسکن) استفاده کرده اند. این الگو برپایه الگوی cpv ارائه شده. یافته ها حاکی از آن است که ضرایب متغیرهای تولیدات بخش ها، نرخ ارز بازار غیر رسمی، نرخ سود تسهیلات پرداختی و قیمت نفت مثبت و معنا دار شده است، همچنین ضرایب متغیرهای شاخص قیمت تولید کننده و شاخص بورس منفی است.

مطالعات خارجی:

ای روم سبا و همکاران^۱ (۲۰۱۲)، در مقاله خود با عنوان "عوامل موثر بر مطالبات غیر جاری (بانک های بخشی آمریکا)" عوامل موثر بر مطالبات غیر جاری را بررسی کردند که بعضی از این عوامل مربوط به مسائل شرکت ها است و بعضی از عوامل مربوط به مسائل اقتصاد کلان. که در مقاله شان از ترکیب هر دوی این عوامل استفاده کرده اند در بررسی خود GDP حقیقی، تورم و وام ها را به عنوان متغیر های مستقل و نرخ مطالبات غیر جاری را به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفتند و همچنین برای تحقیق خود از داده های سالهای ۱۹۸۵ تا ۲۰۱۰ استفاده کردند. نتایج نشان داد که تمام عوامل مستقل تأثیر معناداری بر روی متغیر وابسته دارند.

-ژانگ یو و همکاران^۲ (۲۰۱۵)، در مقاله خود با عنوان "ویژگی های مطالبات معوق در بانک های تجاری چین" ویژگی های مطالبات غیر جاری در بانک های غیر تجاری چین را با روش الگوریتم PCA و relief در روش های داده کاوی بررسی کردند و NPL های بانک های تجاری را به صورت مدل ارائه شده درآوردند تحقیقاتشان برای گرفتن سیگنال هشدار به موقع برای تشخیص به موقع پرداخت مطالبات معوق خیلی مهم بود. همچنین در تحقیقشان از درخت تصمیم ۴/۵ c برای کلاسه کردن وام ها استفاده کردند.

-برونا اسکاریکا^۳ (۲۰۱۳)، در مقاله خود با عنوان "عوامل موثر بر مطالبات غیر جاری بانک ها در کشورهای اروپای شرقی و مرکزی" به آنالیز عوامل موثر بر تغییر نرخ مطالبات غیر جاری بانک ها با استفاده از داده های پانل دیتا و رویکرد اثرات ثابت برای هفت کشور اروپای شرقی و مرکزی بین سالهای ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۲ پرداخت و نتایج تحقیقشان نشان داد که علت اولیه سطح بالای NPL (سطح پایین رشد اقتصادی) است که خود رابطه معناداری با GDP، بیکاری و تورم داشت.

-وازیلیکی ماکری^۴ (۲۰۱۳)، در مقاله خود با عنوان "عوامل موثر بر مطالبات معوق (در منطقه یورو)" به منظور شناسایی عوامل موثر بر نرخ NPL (مطالبات غیر جاری) برای سال های (۲۰۰۸-۲۰۰۰) و بررسی ۱۴ کشور مطالعاتش را درست در مرحله قبل از رکود انجام داد و در مطالعاتش متغیر های کلان اقتصادی (درصد نرخ رشد سالانه GDP و بیکاری و بدهی عمومی) و متغیر های خرد (وام ها، برگشت دارایی و بازده حقوق صاحبان سهام) را بررسی کرد و از تخمین GMM استفاده کرد. نتایج نشان داد که همبستگی قوی بین NPL و عوامل مختلف کلان و عوامل مربوط به خود بانک وجود دارد.

-خمرج و پاشا^۵ (۲۰۱۰)، تلاش نمودند تا با کمک یک مدل داده های تابلویی عوامل تعیین کننده مطالبات معوق کشور غنا را تعیین نمایند. نتایج مطالبات آنها منطبق با مبانی نظری و شواهد بین الملل به این شرط است که نرخ موثر، حقیقی، تأثیر مثبت و معناداری بر مطالبات معوق دارد، رشد، به صورت معکوس مطالبات معوق را متأثر می سازد، آنها دریافتند بانک هایی که نرخ های بیشتری دریافت می کنند و وام های بیشتری دریافت می کنند مطالبات معوق بیشتری را نیز تجربه خواهند کرد. -کوکابای^۶ (۲۰۰۹)، در بررسی ارتباط بین رقابت و ثبات بانکها دریافت که میان شاخص های تمرکز و مطالبات معوق بانکی به عنوان یکی از نمایندگان ثبات بانک ارتباطی معکوس وجود دارد. وی در این تحقیق سیستم بانکداری ترکیه را در دوره ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۸ مورد بررسی قرار داد. همچنین از شاخص های دیگری برای ثبات در این تحقیق استفاده شده است که نتایج بدست آمده تا حدی متناقض به نظر می رسد.

1- Irom saba and Associates

2 - Zhang Yu and Associates

3- Bruna skarica

4 - vosiliki Makri

5 - khamraj & Pasha

6 - kokabay

برگر و همکاران (۲۰۰۸)، در بررسی ۸۲۳۵ بانک ۲۳ کشور توسعه یافته یافتند که افزایش قدرت بازاری بانک ها کیفیت سبد وام آنها را بهبود بخشیده و مطالبات معوق آنها را می کاهش دهد. البته آنها در بررسی های خود مطرح نمودند که درست است که با افزایش رقابت ریسک نکول وام ها افزوده شده است اما این بانک ها در مجموع از ثبات بهتری برخوردارند آنها دلیل این امر را افزایش ذخایر بانک ها و استفاده از تکنیک های تعدیل ریسک دانستند.

نتایج و دستاوردهای تحقیق

این تحقیق، در پی یافتن اثر رفتار متغیرهای کلان اقتصادی و اثر شوک های جدی بر روی مطالبات معوق سیستم بانکی می باشد. بدین منظور، اثر سه نوع متغیر پولی، مالی و ساختاری بر میزان مطالبات معوق سیستم بانکی کشور در شرایط حدی ولی محتمل الوقوع مورد بررسی قرار گرفت و تأثیرات آنها مورد تایید واقع شد. به طور کلی، عوامل پولی سهم قابل ملاحظه ای در ایجاد بحران های مالی دارند. طبق یافته های تحقیق، تأثیر متغیرهای همچون تولید ناخالص داخلی بدون نفت، تورم، نقدینگی، نرخ سود تسهیلات، شاخص قیمت مسکن بر وضعیت مطالبات معوقه سیستم بانکی تایید می شود. نتایج حاصله به ما نشان می دهد که دخالت مستقیم دولت و یا بانک مرکزی در شرایط کلان اقتصادی مانند تغییر در نرخ سود تسهیلات، نقدینگی (به دلیل کسری بودجه) و تورم باعث افزایش مطالبات معوق بانک ها می شود.

پیشنهادات و سیاست ها

شرایط کلان اقتصادی بر روی مطالبات معوق بانک های تخصصی اثرات متفاوتی خواهد داشت. نتایج به دست آمده نشان می دهد که برای کاهش مطالبات معوق بانک ها ثبات در سیاستگذاری پولی و مالی حایز اهمیت است همچنین پرهیز از اقتصاد دستوری برای کاهش نرخ بهره تسهیلات که موجب ایجاد رانت در اقتصاد می شود، استقلال بانک مرکزی برای کنترل بیشتر بر نقدینگی و کاهش تورم، باعث کاهش یا ثابت ماندن مطالبات معوق خواهد شد. همچنین با کنترل شوک های وارد بر بخش حقیقی اقتصاد (واردات، نرخ ارز و...) و در نظر گرفتن سیاست های اقتصادی مناسب، می توان حاشیه امن مطمئنی را برای بنگاه های اقتصادی به وجود آورد به طوری که تحت تأثیر برخی از سیاست ها مانند افزایش واردات و... این بنگاه ها به ورطه ورشکستگی کشیده نشوند.

نظر به اینکه شوک های بخشهای مختلف اقتصادی دارای تأثیرات متفاوتی بر مطالبات معوق می باشند، بررسی شوک ها به تفکیک بخشهای اقتصادی به صورت جداگانه بر بانک های خصوصی و دولتی، می تواند نتایج دقیق تری برای مطالبات معوق هر یک از بخشهای اقتصادی داشته باشد.

منابع

اسکوئی، ا. (۱۳۸۶). بررسی و ارائه راهکارهایی در جهت وصول و جلوگیری از ایجاد مطالبات معوق. تهران: سرپرستی شرق بانک صادرات ایران.

۲-امیدی نژاد، م. (۱۳۹۱)، گزارش عملکرد نظام بانکی کشور، تهران: موسسه عالی بانکداری ایران

۳-پوستین چی، م. (۱۳۹۲). تأثیر رقابت در صنعت بانکداری بر مطالبات معوق بانک ها"، مجله اقتصادی، شماره ۷، صفحات

۴- کرپچه، ح. نوش آبادی. پردل، ل. (۱۳۹۰). تبیین عوامل موثر بر مطالبات معوق در صنعت بانکداری ایران، فصلنامه پژوهش های اقتصادی ایران.

۵- مجتهد، ا. حسن زاده، ع. (۱۳۸۵). پول و بانکداری و نهادهای مالی، تهران: انتشارات پژوهشکده پولی و بانکی - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۶- واعظ، م. امیری، ه. و حیدری، م. (۱۳۹۱). تأثیر چرخه های تجاری بر نرخ نکول تسهیلات بانکی ایران طی دوره ۱۳۸۸-۱۳۷۹ و تعیین سید بهینه تسهیلات برای کل نظام بانکی، فصلنامه پول و اقتصاد، شماره ۷، ص ۳۲-۵۶

7-B. Maggi and M. Guida, "Modeling non-performing loans probability in the commercial banking system: efficiency and effectiveness related to credit risk in Italy, Empirical Economics, vol. 41, no. 2, (2011), pp. 269-291.

8-F. Hajialiakbari, M. H. Gholami and J. Roshandel, "Assessment of the effect on technical efficiency of bad loans in banking industry: a principal component analysis and neuro-fuzzy system", Neural Computing and Applications, vol. 23, no. 1, (2013), pp. 315-322

9-J. Li and C. K. Ng, "The Normalization of Deviant Organizational Practices: The Non-performing Loans Problem in China", Journal of business ethics, vol. 114, no. 4, (2013), pp. 643-653.

10-K. Guy, "Non-performing loans", Research and Economic Analysis, vol. 37, no. 1, (2011), p. 10.

D. Parnes, "Modeling operational risk for good and bad bank loans", Journal of Operational Risk Volume, vol. 7, no. 4, (2012), p. 13.

11-M. He, N. Liu and E. Shia, "Discrimination for non-performing loans recovery: a method of support vector machines based on wavelet transform", Information Science and Engineering (ISISE), International Symposium, IEEE, (2010), pp. 88-92.

12-Makri, v., Tsagkanos, A., Bellas, A.(2013). Determinants of Non-performing Loans: The Case of Eurozone, Anoeconomicus, 2014, 2, pp, 193-206

13-Saba, I., kouser, R., Azeem, M. (2012). Determinants of Non performing Loans: Case of Us Banking Sector, The Romanian Economic Journal. Vol 48, 325-342

14-Skarica, B. (2013). Determinants of non-performing loans in Central and Eastern European countries. Financial theory and practice, 38(1), 37-59

15-Z. Zhang and M. Cao, "Research of credit risk of commercial bank's personal loan based on CHAID decision tree", Artificial Intelligence, Management Science and Electronic Commerce (AIMSEC), 2nd International Conference, IEEE, (2011).

16-Yu, Z., Gang, Y., Yongsheng, G. (2015). Feature Selection of Nonperforming Loans in Chinese Commercial Banks. International Journal u-and e-service. Science and technology, vol 8, 29-42

Surf and download all data from SID.ir: www.SID.ir

Translate via STRS.ir: www.STRS.ir

Follow our scientific posts via our Blog: www.sid.ir/blog

Use our educational service (Courses, Workshops, Videos and etc.) via Workshop: www.sid.ir/workshop